

Питання до підготовки к іспиту

Змістовий модуль 1. Вступ до етнологічних досліджень

Тема 1. Етнологія як наука. Предмет та об'єкт, основні проблеми та методи етнологічних досліджень. Історичний нарис. Основні поняття етнології. Методи етнологічних досліджень. Зв'язок етнології з антропологією та галузями гуманітарного, природничого та філологічного спрямування.

Тема 2. Етнологічні школи та напрями. Зародження етнологічної думки. Представники, праці та надбання основних напрямів етнології (еволюціонізм, дифузійнізм, соціологічна школа, функціоналізм, структурний функціоналізм, школа історичної етнології США, етнопсихологія, структуралізм, культурний релятивізм, нео-еволюціонізм). Теорія лінгвістичного детермінізму Б. Лі Уорфа та Е. Сепіра: основні положення, їхня еклектичність та революційність.

Змістовий модуль 2. Етнічні спільноти.

Етнічні та культурні контакти, їхні наслідки

Тема 3. Етнос та інші типи спільнот. Етнос та культура. Етнос та його структура. Етнос, соціум, культура. Визначення культури. Поняття «етнічна культура» і «лінгвокультура». Складові культури. Типологія культур. Культурні універсалії. Функції культури. Етнокультурна неоднорідність.

Тема 4. Типологія етнічних груп. Кількість етносів у світі, їхнє географічне розташування. Вплив природних, соціальних, етнокультурних, генетичних чинників на розмаїття етнічних груп. Етнічні групи, раси, нації: критерії розмежування. Антропологічна класифікація етносів. Географічна класифікація. Мовна класифікація. Кореляція між етнічними та соціальними групами.

Тема 5. Етнічний світогляд. Міжетнічні контакти та їхні наслідки. Етнічний світогляд, його чинники. Поняття міжетнічного контакту. Передумови, перебіг, результати контактів. Позитивні та негативні наслідки міжетнічних контактів. Процеси культурної дифузії. Причини етнічних конфліктів, шляхи їх уникнення.

Змістовий модуль 3. Мова, етнос, культура

Тема 6. Етнос, культура, мова: аспекти взаємодії. Мова та культура як чинники формування етносу. Корелятивні зв'язки між мовою та культурою. Універсальні, спільні та специфічні складники культурної і мовної систем.

Тема 7. Етнос та мова. Етнічна та мовна картини світу. Лінгвістичне розмаїття країн світу. Гіпотеза Сепіра-Уорфа. Як мова формує спосіб мислення. Етнічні стереотипи та їх віддзеркалення у мовній картині світу.

Тема 8. Етнічна та лінгвістична мапи світу. Географічна дистрибуція етносів у діахронії. Кількість етносів та мов у світі, їхнє географічне розташування. Ареали мовної концентрації та зникнення. Поняття лінгвістичного ареалу. Групування мов за територією їх походження.

Поняття генетичної спорідненості, мовної сім'ї, мовної групи. Характеристика основних мовних сімей.

Змістовий модуль 4. Етно-культурна ситуація Великої Британії

Тема 9. Генеза сучасних англомовних етносів. Етно-культурна ситуація Великої Британії. Частина 1. Визначення етно-культурної ситуації. Параметри її вивчення. Зародження британського етносу. Іберійці. Кельти. Римське завоювання. Загальна характеристика англосаксонських племен. Скандинавське і датське завоювання. Норманське завоювання та його наслідки.

Тема 10. Етно-культурна ситуація Великої Британії. Частина 2. Етнічна ситуація в середньо-англійський період (XII – XV ст.). Початок формування британської нації. Британська імперія. Розповсюдження англійської мови та культури за межами споконвічної території (поч. XVII ст. – тепер. час). Національні варіанти англійської мови. Сучасна етнічна ситуація на Британських островах.

Змістовий модуль 5. Етно-культурна ситуація США та Канади

Тема 11. Етно-культурна ситуація США. Частина 1. Англомовні країни Північної Америки. Зародження та формування американського етносу. Основні культури доколумбівського періоду. Колоніальний період. Работоргівля та її вплив на формування американського етносу.

Тема 12. Етно-культурна ситуація США. Частина 2. Експансія на Захід, внутрішні міграції населення. Період громадянської війни та війни за незалежність. Індустріальна революція. Сучасний склад американського етносу. “Melting pot”. Іміграція XX-XXI ст.

Тема 13. Етно-культурна ситуація Канади. Історія канадського етносу. Давні племена першопоселенців. Освоєння території. Період колонізації. Повстання проти британського правління, створення Конфедерації. Сучасний склад канадського етносу. “Cultural mosaic”. Англійська мова в Канаді.

Змістовий модуль 6. Етно-культурна ситуація англомовних країн Південної півкулі та регіонів функціонування вторинних варіантів англійської мови.

Тема 14. Етно-культурна ситуація англомовних країн Південної півкулі. Генеза австралійського етносу. Корінне населення. Культура аборигенів. Колонізація австралійського континенту. Британське правління. Сучасний етнічний склад. Історичні чинники формування новозеландського етносу. Культура маорі. Британська анексія. Сучасний етнічний склад Нової Зеландії. Формування етнічного складу Південно-Африканської Республіки.

Тема 15. Глобальний вимір сучасного суспільства. Процес глобалізації: причини, перебіг, результати. Англійська мова як глобальна: чинники та наслідки. Проблема збереження етнічної ідентичності. Етнокультурні тенденції та перспективи.

Тема 16. Етно-культурна ситуація регіонів функціонування вторинних варіантів англійської мови. Етнічна міксація культур та мов. Полікультура, полілінгвізм. Регіони розповсюдження англоосновних піджинів та креолів.

Англомовні країни Західної та Східної Африки. Південної та Південно-східної Азії, Карибського басейну.